ఎదురులేని మనిషి

ఎన్టీఆర్ జీవితచరిత్ర

– డా. నందమూరి లక్ష్మీపార్వతి

(క్రిందటి సంచికనుంచి కొనసాగింపు)

తెలుగు 'వాడి'

నల్లటి దుప్పటి కప్పుకుని రాత్రి వెచ్చగా నిద్రపోతున్నది. నిద్రలో నవ్వినట్టు అక్కడక్కడా మసక వెన్నెల. తీపి చేదు కలయికలా వెలుగునీడల సయ్యాటలు. ఆకాశంలో ఎక్కడో మినుకు మినుకుమనే నక్షత్రం ఒంటరితనానికి జాలిపడ్డట్టు చంద్రుడు మెల్లగా జారుకుంటున్నాడు. చిన్న చిన్న శబ్దాలు తప్ప వాతావరణం ప్రశాంతంగానే వున్నది.

మామూలుగానే లక్ష్మయ్య రెండు గంటలకు లేచి గొడ్ల దగ్గర శుభ్రం చేయటం ప్రారంభించాడు. తారకరాముడు నీళ్ళు తెచ్చిపోస్తున్నాడు దూరంగా రైలు కూత. కాసేపటికే ఇంటిముందు సందడి. లక్ష్మయ్య దీపం పట్టుకొచ్చి కళ్ళు చిట్లించి చూస్తూ "ఎవరూ?"

"నేనే నాన్నా."

దగ్గరగా వస్తూ "నువ్వా అమ్మా. అబ్బాయేడి?" లక్ష్మయ్య ఆప్యాయంగా అడిగాడు. ఆ వచ్చినామె దుఃఖం ఆపుకోలేక లక్ష్మయ్యని వాటేసుకుని భోరున ఏడ్చేసింది. ఏడుపు విని వెంకట్రావమ్మ లేచొచ్చింది.

"ఏంట్రా అల్లుడేడి?" బిక్కమొహాలతో నిలబడున్న పిల్లలిద్దరినీ దగ్గరకు తీసుకుంటూ అడిగింది.

ఉద్ధృతం ఎక్కువ కావటంతో కాసేపు మాట్లాడలేకపోయింది. తరువాత ఆమె చెప్పిన విషయమేమిటంటే బట్టలవ్యాపారం చేస్తున్న ఆమె భర్త సూర్యనారాయణని భాగస్థులు మోసం చెయ్యటంతో అరువు తెచ్చిన చోట డబ్బు కట్టకపోవటంతో, వ్యాపారస్థులు జైల్లో పెట్టించారు. ఇది విని వెంకట్రావమ్మ ఏడవటం ప్రారంభించింది. లక్ష్మయ్య కోప్పడ్డాడు. అందరూ కలిసి కూర్చుని ఆలోచించారు.

"అక్కా! ఏం చేద్దామో చెప్పు నువ్వేడవద్దు" తారకరాముడనునయంగా అన్నాడు.

"కాదురా తమ్ముడూ వెనకా ముందూ ఎవరూ లేనివాళ్ళం. అద్దెకొచ్చినా అమ్మానాన్నా కన్నకూతుర్లా చూసుకుంటున్నారు. నా కష్టం ఎవరికి చెప్పుకోను మీకు తప్ప. ఈ ఆడపిల్లలు ముగ్గురూ, నేను ఏమవ్వాలి చెప్పు."

"ఏదో ఒకటి చేద్దాం. నువ్వే పిరికిపడితే పిల్లలు భయపడతారు."

"అదికాదు తమ్ముడూ మాకు వెనకాముందు ఆస్తులేవి? ఈ కేసునుండి బయటపడాలంటే ఎట్లా? అక్కడ బాంబేలో ప్లీడరు దగ్గరకు రోజూ తిరగాలి. కోర్టు చుట్టూ తిరగాలి. ఇయ్యన్నీ ఎవరు చూస్తారు?"

"నేనే" దృఢంగా అన్నాడు.

"నువ్వా? చదువెట్లా? పరీక్షలు ఇంకా రెండు నెలలే వున్నాయి."

"ఫర్వాలేదు మా అక్కకొచ్చిన కష్టం కంటే నాకు చదువెక్కువేమీ కాదు. నేను రెండు రోజుల్లో బాంబే బయలుదేరతా. వస్తే నువ్వు కూడా రా. పిల్లల్నిక్కడే వుంచేయి. ఏదో పరిష్కారం చేద్దాం."

లక్ష్మయ్య ఆశ్చర్యంగా కొడుకువైపు చూసాడు. తన కళ్ళముందే ఎంత ఎదిగిపోయాడు. సమస్యలొచ్చినప్పుడు ఏమాత్రం జంకని కొడుకుని చూస్తే ఆయనకు గర్వంగా అనిపించింది. దెబ్బతగిలి తన గుండెల మీద పడుకున్న బాలరాముడి రూపం కళ్ళముందు కనిపించింది. ఇంతై వటుడంతై ఎంతో ఎదిగిపోయాడు. అదే సమయంలో చిన్నాయన గుర్తుకొచ్చాడు. చదువూ చట్టుబండలూ లేకుండా జులాయిలతో కలిసి బలాదూరు తిరుగుతున్నాడు. మనసుకు బాధనిపించింది.

వాడేపల్లి సూర్యనారాయణ విజయవాడలో లక్ష్మయ్య పక్కవాటాలో అద్దెకుంటూ బాంబేనుండి తెచ్చిన బట్టలు అమ్మటం ప్రారంభించాడు. పెద్ద పెట్టుబడి లేకపోయినా మాట నమ్మకం మీద ఇన్నాళ్ళూ గడుపుకొచ్చాడు. వ్యాపారం బాగా పుంజుకుంది. ఇద్దరు ముగ్గురు వాటాదార్లు చేరారు. బెజవాడలో ఒక కొట్టు, బాంబేలో ఒక కొట్టు పెట్టారు. కాపురం బాంబేకి మారింది. ఇక్కడ వ్యాపారం భాగస్తులకప్పచెప్పారు. కొన్నాళ్ళు మామూలుగానే సాగింది. తరువాత దుర్బుద్ధి పుట్టిన భాగస్తులు మొత్తం అమ్మేసి ఊరు విడిచిపెట్టిపోవడంతో బాంబేలో డబ్బు కట్టలేక సూర్యనారాయణ జైలుపాలయ్యాడు.

అనుకున్నట్టుగానే సూర్యనారాయణ భార్యతో కలిసి తారకరాముడు బాంబే రైలెక్కాడు. నిమ్మకూరు చిన్నాడికి మహానగరమైన బాంబే ఆనందంగా స్వాగతం చెప్పింది. కళ్ళు విప్పార్చుకుని మరీ చూసాడు. పెద్ద పెద్ద రోడ్లు, సినిమాతారల వాల్‌పోస్టర్స్, టాంగాలు వీధి దీపాల అట్టహాసాలు కొత్త ప్రపంచంలో అడుగుపెట్టినట్లయింది.

సూర్యనారాయణ భార్య తారకరాముడిని కాల్బదేవి ఏరియాలో వున్న ఒక చిన్న ఇంటికి తీసుకొచ్చింది. "దాదర్"లో వుంటున్న ప్లీడరును పరిచయం చేసింది. అది మొదలు తారకరాముడి దినచర్య ప్రారంభమయింది.

టాంగాకు ఖర్చవుతుందని ప్రతిరోజూ ఎనిమిదిమైళ్ళు నడిచివెళ్ళటం, నడిచిరావటం మళ్ళీ కోర్టుకెళ్ళటం, ప్లీడరు 'గైతొండే తారకరాముడి పట్టుదల చూసి మెచ్చుకుంటుండేవాడు. కాల్బదేవికి, దాదర్‌కు మధ్య అంతా 'మహిమ్' అని ముస్లిమ్ ఏరియా. ఆ సమయంలో హిందూ ముస్లిమ్స్ గొడవలు జరుగుతూ క్రూరంగా చంపుకోవటం ఎక్కువయింది. ఒక్కోరోజు ప్లీడరుగారింటి దగ్గర రాత్రి తొమ్మిది, పదయ్యేది. ఆ సమయంలో ఒక టాంగా కానీ ట్రామ్ కానీ దొరికేది కాదు. పిశాచంలా శవాల మధ్య నుండి నడిచొచ్చే తమ్ముడిని చూసి సూర్యనారాయణ భార్య అల్లాడిపోయేది.

"తమ్ముడూ! ఒక కడుపున పుట్టకపోయినా ఎంత కష్టపడుతున్నావురా?"

"అదేంటక్కా - ఎవరికోసం? మా బావ కోసమేగా?"

"ఏమోరా ఈ ఒంటరి జీవితాలకి దేవుడు మిమ్మల్ని చూపించాడు. నా సొంత తమ్ముడన్నా ఇంత త్యాగం చెయ్యడు"

"సరేలే పదక్కా పొద్దున తిన్నన్నం కడుపులో ఆకలి దంచి కొడుతున్నది. ముందన్నం పెట్టు"

"తమ్ముడూ ముస్లిమ్ ఏరియాలో వస్తుంటే నీకు భయం అనిపించట్లేదా?"

"ఎందుకు భయం? చీకట్లో శవాల్ని తన్నుకుంటూ కూడా వస్తుంటాను. అలవాటయిపోయింది."

"ఏమోరా నీ ధైర్యం నేనెక్కడా చూడలా"

"సరేలే నిద్రవస్తున్నది. పడుకుంటా"

రెండు నెలలు కాలికి బలపం కట్టుకుని తిరిగితే కోర్టులో కేసు రద్దయింది. సూర్యనారాయణ నిర్దోషి అని కోర్టువారు కేసు కొట్టేసారు. ఆరోజు దంపతులిద్దరూ తారకరాముడి కాళ్ళు పట్టుకున్నంత పనిచేశారు. మళ్ళీ తారకరాముడు విజయవాడకు తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు. ఈలోపు బాంబేలో అనుభవాలు జీవిత పుస్తకంలో పదిలపరుచుకున్నాడు.

పరీక్షలు ఇంకా పదిహేను రోజుల్లోకి వచ్చాయి. చదువవలసింది ఎంతో వుంది. విశ్వనాథ శిష్యుడిని మందలించారు. ఇట్లా పరోపకారి పాపన్నవయితే ఈ సంవత్సరం డుమ్మాకొడతావని

"కాదు మాష్టారూ! ఒక కుటుంబం దిక్కులేక అల్లాడిపోతుంటే చూస్తూ ఎలా వూరుకుంటాం? చేతనయిన సాయం చేసాను అంతేగా"

"మంచిదే కానీ, తన్ను మాలిన ధర్మం, మొదలు చెడ్డబేరం తెలుసా?

"నాకు తెలిసింది ఒకటే. కష్టాల్లో వున్న వాళ్ళకు ఇంతసాయం చేయగలిగితే అంతకు మించి ఏం కావాలి?"

"సరే నీ ధర్మాన్ని మాత్రం ఎలా కాదనగలను? కానీ చదువు జాగ్రత్త అని చెబుతున్నా. అంతే"

"మీ దయవల్ల చదవకపోయినా తెలుగులో పాసవుతాను."

"నా దయేమిటి? మార్కులు వేయమనా?"

"కాదు మాస్టారూ! మీరు పాఠం చెబుతుంటే ఎంత బాగా అర్ధమవుతుందని. మనసుకు హత్తుకునేటట్టు చెప్పటంలో మీ కంటే ఇంకెవ్వరూ లేరు"

"సరే ఇలా ఎప్పుడయ్యావూ?"

"ఎలా మాష్టారూ"

"పొగడ్తలరాయుడు వెప్పుడయ్యావని"

"మీ పాఠం విన్నాక"

"గట్టివాడివే సమాధానాలు బాగా చెపుతున్నావు. మిగిలిన పాఠ్యాంశాలు మాట కూడా చూసుకో"

మరుసటి రోజు కాలేజీ అంతా గుప్పుమన్నది. తమ స్టూడెంట్‌ను ఎవరో తమిళియన్ కొట్టాడంట. ఎందుక్కొట్టాడో ఎవరికీ అర్థంకాలా. తమిళియన్ వ్యాపారికి కొట్టవలసిన అవసరమేమిటి? బెల్ మోగేవరకు అదే చర్చ. అప్పటికే మద్రాసీల అహంకారానికి విసిగిపోయిన తెలుగువాళ్ళు విడిపోవాలనే ఆలోచనలో వున్నారు. ఇరువురి మధ్య సెగలు పొగలు రగులుతున్నాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో ఈ సంఘటన. విశ్వనాథవారు కోపంగా రగిలిపోతూ క్లాసు ఆ విద్యార్థిని అడిగారు -

"కొట్టడానికి కారణమేమిటని?"

"నిజంగా ముందు నాకేం తెలియదు మాస్టారూ! కారణం ఈ రోజు ప్రొద్దున తెలిసింది."

"అదేమిటి వూరికినే నిన్ను కొట్టడం ఎందుకు?"

"రాత్రి హోటల్లో భోజనం చేసి వస్తుంటే వర్షం మొదలయింది మాస్టారూ. బట్టలు తడిసిపోతాయని పక్కనే వున్న ఇంటి వరండాలో నిలబడ్డాను. ఛీ...ఛీ పాడు వర్షం అని పెద్దగా తిట్టుకున్నాను కూడా.

"అందులో తప్పేముంది?"

"అదే మాస్టారూ నాకు అర్థం కాలా. లోపలినుండి ఈ అరవాయన వచ్చి నన్ను బాగా కొట్టాడు."

"స్టంటు మాస్టరేమో మాస్టారూ" ఒక కుర్రాడు అరిచాడు.

"ఏడిశావు వెధవాయ్. నోరు మూసుకుని విను. సరే చెప్పరా"

"అక్కడికి ననంటూనే వున్నాను. వర్షం వచ్చినందువల్ల నిలబడ్డానని. కానీ వినకుండా నన్ను కొట్టి ఆ బురదలో తోసేసాడు."

"ఇంతకీ కారణం ఏమిటంట?"

"ఇంతమందిలో చెప్పమంటారా?" ఆ కుర్రాడు సందేహంగా అడిగాడు.

"తన్నులు తినగాలేంది మాట చెప్పడానికేం?" ఒకడు కేకపెట్టాడు.

"అదే మాస్టారూ వాడు ఒక అమ్మాయిని గదికి తెచ్చుకున్నాడంట. నేను చూసి ఎవరితోనన్నా చెబుతాననే భయంతో కొట్టాడంట"

ఆ మాటనటంతో విశ్వనాథవారి కళ్ళు ఎర్రబడ్డాయి. శివుడి గొంతులోని హాలాహలం ఇక్కడ రగులుతున్నదా అన్నట్లు ఆవేశంగా లేచారు.

కాల్లో గుచ్చుకున్న ముల్లుకోసం చెట్టునే పెరికి కాల్చివేసిన చాణుక్యుని కసి అది. దక్షుని నిర్లక్ష్యానికి గురైన సతీదేవిలో ఎగసిన పరాభవ జ్వాల అది. గురువులో అంత కోపం ఎప్పుడూ చూడని విద్యార్థులంతా బెదిరిపోయారు. అంతా మౌనంగా అయిపోయారు.

"మీకేమాత్రం పౌరుషమున్నా పరాయివాడు నీ తెలుగువాడిని కొడితే చూస్తూ వూరుకుంటారా?"

"ఊరుకోము వాడి పని పడతాము" తారకరాముడు లేచి కోపంగా అన్నాడు.

"అందుకు నువ్వే సమర్థుడవోయ్. నీచమైన పనిచేస్తూ మనవాడ్ని కొట్టడానికి వాడికెన్ని గుండెలు. వెళ్ళు, రోడ్డు మీద పదిమందీ చూస్తుండగా వాడి తప్పు వాడికి చెప్పి మరీ తన్నిరా"

మాస్టారిలో అంత కసి వుంటుందని శిష్యులు మొదటిసారిగా తెలుసుకున్నారు. ఎపుడూ నవ్వుతూ, నవ్విస్తూ, మధురంగా కావ్యాల్లోని దృశ్యాలను వర్ణిస్తూ అద్భుతంగా పాఠం చెప్పే మాస్టారిలో ఈ రోజు అసలయిన తెలుగువాడు కనిపిస్తున్నాడు. 'మీ ఆత్మగౌరవం కాపాడుకోండి' అన్న ఆయన మాటలు తారకరాముడిలో నిండిపోయాయి.

ఆ సాయంత్రం బోడెమ్మ సెంటరులో ఆ వ్యాపారస్తుడి చొక్కా పుచ్చుకుని మరీ కొట్టాడు తారకరాముడు. అందరూ ఆశ్చర్యంగా నోళ్ళు తెరుచుకుని చూస్తుండిపోయారు. సాయంత్రం వెంకట్రావమ్మ మాత్రం బాగా చీవాట్లేసింది.

పంతాలు పట్టింపులు

గాంధీ అరెస్ట్ వార్త దేశమంతా అట్టుడికి పోయింది. ఆయనతోపాటు నెహ్రూని కూడా పోలీసులు వదిలిపెట్టలేదు. 1942 ఆగస్ట్ 8వతేదీ బొంబాయిలో అఖిల భారత కాంగ్రెస్ కమిటీ సమావేశమై గాంధీజీ ప్రతిపాదించిన 'క్విట్ ఇండియా' తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది.

'ఈ క్షణం నుండి ప్రతిభారతీయుడూ తాను సర్వస్వతంత్రుడనని భావించుకోవాలి. భారత జాతికి నేను ఉపదేశించే మంత్రం ఇదే. విజయమో? వీర స్వర్గమో? స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకోవటమో? ఈ యత్నంలో మరణం పొందటమో జరగాలి. దేవుని సాక్షిగా మీరిట్టి ప్రతిజ్ఞ చేయండ'ని బాపూజీ నేతలకు ప్రభోదించారు. తీర్మానం ఆమోదించబడగానే కాంగ్రెస్ నాయకులందరినీ ప్రభుత్వం నిర్బంధించింది. అనేక చోట్ల కాల్పులు జరిగాయి. పశుబలం రాజ్యం చేసింది. ప్రజలు తిరగబడ్డారు. దేశమంతా కల్లోలమయింది.

ఈ వార్త పేపరులో చదివి తారకరాముడు గురువు దగ్గరకు పరుగెత్తాడు. అప్పటికే యువకులంతా వచ్చారు.

"చూసారా గురువుగారూ! గాంధీగారిని, నెహ్రూగారిని అరెస్టు చేసారంట."

"చెయ్యనీ. దేశానికి మంచిరోజులొచ్చాయి" వీరయ్య తాపీగా అన్నాడు.

"అదేంటి గురువుగారూ గాంధీగారిని అరెస్ట్ చేస్తే బాధలేదా?" ఒక కుర్రాడు బాధగా అడిగాడు.

"పిచ్చోడా! ప్రధాన వ్యక్తులను బాధించినప్పుడే ప్రజలలో సంచలనం వచ్చేది. నరం నరం కదిలినప్పుడే ఉద్యమం ఉవ్వెత్తున ఎగుస్తుంది. ఇక చూడు ఈ బ్రిటిషు గవర్నమెంటు ఎంతకాలం వుంటుందో. సరిగ్గా జరగవల్సిందే జరుగుతున్నది."

"బక్కగా వున్నప్పటికీ, గాంధీగారికి గుండె ధైర్యం ఎక్కువ కదూ గురువుగారూ"

"అదే సంకల్పబలం. చేసేపనిలో స్వార్థం లేకపోతే ఎటువంటి కార్యాన్నయినా అవలీలగా చెయ్యొచ్చు. హనుమంతుడు సముద్రం దాటింది కూడా ఈ మనోబలంతోనే."

"గాంధీని చూస్తే మనిషిలో ఇంత పట్టుదలుంటుందని ఎవ్వరూ అనుకోరు" గాంధీని చూసిన ఒక కుర్రాడు చెప్పాడు.

"అది నిజమే. ఆయన పోరాటమే ఒక విలక్షణంగా వుంటుంది. 1929లో ఆయన ఉప్పు సత్యాగ్రహం మాటేమిటి? గుప్పెడు ఉప్పుతీసి నిరసన ప్రకటించాలనుకున్నప్పుడు అధికారులంతా నవ్వారు. ఆశ్రమం నుండి అరవైమందితో ప్రారంభమైన ఆయన యాత్ర ఆరువేలు కాదు ఆరుకోట్లుగా మారింది. నవ్వినవాళ్ళే ఆశ్చర్యపడ్డారు. ఇంతెందుకు మంచం మీద జబ్బుతో లేవలేని స్థితిలో వున్న మోతీలాల్ కూడా అతికష్టంమీద స్టవ్ మీద ఉప్పు తయారు చేసారంటే, గాంధీ ప్రతి పనీ ఎలా కదలిస్తుందో చూడు"

"ఇదంతా చూస్తుంటే ఇల్లొదిలి పెట్టి ఉద్యమంలో చేరాలనిపిస్తున్నది గురువుగారూ" ఒక కుర్రాడు ఉద్వేగంతో అన్నాడు.

"మంచిదే అందరికీ అటువంటి సంకల్పం వుండదు. ఉన్నా ఇంట్లో వాళ్ళు ఒప్పుకోరు. అనటం కాదు, ఆచరణలో చూపించు చాలు. ఇక వెళ్ళిరండి" తాలిమ్ ఖానా విద్యార్థులంతా గురువుకి నమస్కరించి వెళ్ళిపోయారు.

రోజురోజుకూ ఉద్యమం తీవ్రతరమయింది. గుంటూరు, కృష్ణాజిల్లాల్లో అరెస్టయ్యే వారి సంఖ్య పెరిగింది. ప్రతి ఒక్కరిలో దేశభక్తి పెరిగింది.

విద్యార్థులలో ఆవేశం ఆకాశాన్నంటుతున్నది. క్లాసులు బహిష్కరిస్తున్నారు. విద్యార్థులు నడిపేకొన్ని ఉద్యమాల్లో తారకరాముడు పాల్గొన్నాడు. స్వల్పమైన లాఠీచార్జీ కూడా జోరిగింది. ఇది తెలిసి వెంకట్రావమ్మ కొడుకును వెళ్ళొద్దని గట్టిగా ఆంక్షలు పెట్టింది.

"ఈ ఉద్యమాలొద్దు, పాడూవద్దు. మన ఇంటా వంటా ఇవి లేవు. తెల్లాళ్ళ జోలికి పోవద్దు తారకం. నువ్వు మళ్ళీ అటుపోతే నా మీద ఒట్టే" తల్లి మాటలకు కట్టుబడి పోయాడు తారకం బాబు తనలో ఆవేశాన్నంతా అణుచుకున్నాడు.

చిన్నాయన మాత్రం ఒక్కసారి వెళ్ళిపోలీసుల లాఠీ దెబ్బ తగలగానే పారిపోయి వచ్చేసాడు. ఎవ్వరూ వద్దనకుండానే తానే మానేసాడు.

ఆ సంవత్సరం తారకం బాబు ఇంటర్ ఫెయిలయ్యాడు. గ్రూపులో పోయింది ముందే తెలుసుకనుక ఎవ్వరూ బాధపడలా. బొంబాయి ప్రభావమనుకున్నారు. సెలవల్లో పెళ్ళి మాటలు ముమ్మరంగా జరుగుతున్నాయి. ఒకరోజు రామయ్య వుండగానే నాగయ్య విజయవాడ వచ్చాడు. ఆ రాత్రి అందరి భోజనాలయ్యాక పెండ్లి వ్యవహారం వచ్చింది.

"అన్నా! ఈ మాఘమాసంలో చేద్దామా?" నాగయ్య లక్ష్మయ్యని చూస్తూ అన్నాడు.

ఎదురుగా రామయ్య మిర్రి మిర్రి చూస్తున్నాడు. లక్ష్మయ్యేం మాట్లాడలేక ఏదో నసుగుతున్నాడు.

"ఏంటన్నా? మాట్లాడవేం. నువ్వు వూ అంటే ముహూర్తాలు పెట్టించేస్తా"

"ఎవరికోయ్?" రామయ్య తాపీగా అడిగాడు.

"ఆఁ నాకే. మంచి సంబంధం వుంది చేసుకోమంటున్నారు" నాగయ్య గొంతులో అక్కసు.

"ఒకటికాకపోతే రెండు చేసుకో, నాకెందుగ్గానీ - అసలు విషయమేంటో చెప్పు" చుట్టముట్టిస్తూ అడిగాడు.

"తెలియనట్టు ఎందుకా నాటకం? నువ్వేగా పుల్ల అడ్డేస్తున్నావు?"

"నాగయ్యా! ఏంటా మాటలు?" లక్ష్మయ్య వారింపుగా అన్నాడు. రెచ్చిపోయిన రామయ్య కోపంగా చూస్తూ "నేనెయ్యటమేమిటి? మనసులో ఓ మాట, బయటో మాటెందుకు? అసలేంటో చెప్పు. తర్వాత నేను చెబుతా"

"చెప్పేదేముంది. తారకం బాబుకు నా మరదలు జయమ్మనిచ్చి పెళ్ళి చేయాలనుకుంటున్నాం. ఎవరొచ్చినా ఇది ఆగదు" నాగయ్య పంతంగా అన్నాడు.

"ఏమోయ్. ఎందుకంత ఆవేశం తారకానికి ఇష్టమో కాదో తెలుసుకోవద్దా?"

"వాడిష్టమేమిటి? మేమెట్టా చెబితే అట్లావినాల్సిందే పెద్దాళ్ళకు ఎదురు చెప్పటం మా ఇంటావంటా లేదు"

"ఏమో చదువుకున్న పిల్లాడు కదా. అడిగితే తప్పేముంది"

నాగయ్య ఉక్రోషంగా "ఏం తారకం. చెప్పు ఎవర్ని చేసుకుంటావు?"

"ఈ విషయంలో ఇప్పుడు గొడవెందుకు బాబాయ్. నాలుగు రోజులు పోయాక ఆలోచిద్దాం."

"నాకు తెల్సురా. నీ మనసులో విషం పోసిందెవరో. వేరు పడ్డరోజే అనుకున్నాం. పరాయివాళ్ళయిపోయామని."

"బాబాయ్! ఎందుకా పంతాలు పట్టుదలలు. అందరం ఒక కుటుంబంలో వాళ్ళమే కదా. కాకపోతే నన్ను దత్తు యిచ్చారు కనుక ఆయన మాటను కూడా మనం ఆలోచించాలి గానీ, తొందరపడటం ఎందుకు?"

"నీమాటేంటి ఒదినా?" నాగయ్య రోషంగా అడిగాడు.

వెంకట్రావమ్మ ఏం మాట్లాడలేకపోతున్నది. మాటిమాటికీ కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటున్నది.

"చెప్పవేం ఒదినా!"

"ఏం చెప్పేది నాగయ్యా! ఎప్పుడయినా నేను నోరెత్తి 'ఇదీ' అన్నానా? మీరంతా కలసి ఏం చేస్తే అది నాకు ఇష్టమే. మనలో మనకీ గొడవెందుకనేదే నా బాధ"

"నంగనాచివమ్మా. నువ్వు చేసేదంతా మెత్తగా చేస్తూ ఏం ఎరగనట్టు మాట్టాడుతున్నావు"

తారకం బాబుకు రామయ్యకి వచ్చిన కోపం అంతా ఇంతా కాదు.

"బాబాయ్ ఎందుకనవసరంగా మా అమ్మనంటావు. ఆమె దేవత. వేరుపడ్డప్పటినుండి ఇప్పటివరకు ఆమె ఎంత బాధపడుతుందో నాకు తెలుసు. ఈ అమ్మాయిని చేసుకోమని నాకింతవరకు చెప్పలా. ఎన్ని కష్టాలు పడుతుందో ఆ దేవుడికే తెలుసు. మధ్యలో ఆమెననటం ఏం న్యాయం."

"నీకు తెలియదు తారకం. నడిపించేదంతా మీ అమ్మే. ఈ సంబంధం చేసుకో అంటే నువ్వినవా? మీ నాన్నేమంటాడు? అంతా ఆమె ఇష్టమే"

వెంకట్రావమ్మ భోరున ఏడ్చింది. రామయ్య పడుకున్నవాడల్లా లేచి "నాగయ్యా పిచ్చిపిచ్చిగా మాట్లాడొద్దు. తారకం బాబును నేను దత్తు తీసుకున్నాను, కనకనే నా రెండున్నరెకరాల పొలం రాసిచ్చా. వాడిమీద నా పెత్తనం వుంటుంది కానీ, మీ జోక్యం ఏముంటుంది. అనవసరంగా బుల్లిమీద నోరు పారేసుకోవద్దు"

"ఆఁ అనొద్దు. మీ ఇద్దరూ కలిసే మా కొంపకు ఎసరు పెట్టారు. మమ్మల్ని విడదీసారు. మా అమ్మ ఇప్పటికీ ఏడుస్తూనే వుంది"

"పోనీ వాళ్ళ దగ్గర నువ్వుండక పొయ్యావా? నువ్వా అక్కగారింటికి ఇల్లరికం పోయావుగా. ఒకళ్ళ మీద తప్పు రుద్దటం కాదు. మనం చేసిందేవిటో తెలుసుకోవాలి" రామయ్య ఎత్తిపొడుపుగా అన్నాడు.

"ఏమయినా మీ సంబంధం చేసుకున్న దగ్గరనుండి మా ఇంట్లో ఏడుపులే."

"మీకెందుకు ఏడుపు? మేం ఏడవాలిగానీ. మీ ఇంట్లో ఇచ్చి మా అమ్మాయి గొంతు కోసాం. చాకిరంతా మొగుడూ పెళ్ళాలే చేస్తే తిని తిరిగొచ్చేవాళ్ళు మీ అన్నదమ్ములంతా" రామయ్య పెద్దగొంతుతో అనేసరికి లక్ష్మయ్య మధ్యలో కలగజేసుకుని "అన్నయ్యా! ఏమిటిదంతా. మనలో మనకెందుకీ తగవులు. ఏ సంబంధమయినా సంబంధమే కదా. ఎవరో ఒకళ్ళని చేసుకుంటే పోతుంది. నాగయ్యా నువ్వు కూడా చిన్నాపెద్దా లేకుండా మాట్లాడుతున్నావు."

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments